

UN PROIECT **Gazeta**
DECEMBRIE 2013

Gazeta **TURISTICĂ**

*Crăciun
în Nord*

„Decembrie în Maramureș”

De mai bine de patru decenii, „capitală” folclorului și a tradițiilor se mută, spre mijlocul lunii decembrie, la Sighetu Marmăției. Festivalul datinilor de iarnă s-a transformat de anul trecut într-un eveniment de amploare, atât ca durată, cât și ca organizare. Un eveniment de marcă, ce face parte deja din brandul județului.

Provestea festivalului a început în 1968, în plin regim comunist, cu un concert de colinde în fața membrilor Biroului Județean de Partid și ai Consiliului Popular. Un an mai târziu, evenimentul a primit un nume „inofensiv” pentru regimul roșu: Festivalul datinilor și obiceiurilor laice de iarnă. În prima etapă, a avut loc un concert de colinde în sala Studio din Sighetu Marmăției, pentru ca, a doua zi, alaiurile de colindători și carele alegorice să „invadeze” străzile municipiului.

După a treia ediție, a fost eliminată din denumire formula de „datini laice”, iar evenimentul s-a numit simplu: Festivalul datinilor de iarnă. Cu fiecare an, manifestarea a devenit un punct tot mai important pentru păstrarea folclorului și tradițiilor maramureșene și, încet, a depășit pragul de sărbătoare locală. Din 2003, festivalul a fost inclus în rândul Festivalurilor Internaționale, prin Organizația Internațională pentru Folclor, afiliată UNESCO.

Primarul Ovidiu Nemeș invită toți maramureșenii la manifestările de iarnă organizate în municipiul Sighetu Marmăției sub egida „Decembrie în Maramureș”.

PROGRAM

5 DECEMBRIE

Ora 18:00 - În așteptarea lui Moș Nicolae - deschiderea Târgului de Crăciun și aprinderea iluminatului ornamental, spectacol de colinde susținut pe scena din parcul central de Ansamblul Săpânțana din Săpânța, Ansamblul Florile Cosăului din Sârbi, comuna Budești, Ansamblul Titiana a Școlii de Artă din Sighetu Marmăției, Ansamblul Mugurelul al Clubului Copiilor Sighetu Marmăției

Concert de colinde Andra, Săndel și Aurora Mihai - Scena din Parcul Central al orașului.
Organizatori: Primăria și Consiliul local, Centrul Cultural, Clubul Copiilor Sighetu Marmăției

6 DECEMBRIE

Ora 13:00 - Expoziție de icoane pe sticlă realizată în cadrul proiectului Școala de vară 2013, proiect finanțat de CJMM, secția de Etnografie a Muzeului Maramureșului, str. Bogdan Vodă, Nr. 1;

Ora 16:00 - Concert lecție - Petrică și Lupul - de Serghei Prokofiev, sala George Enescu;

Ora 18:00 - Concert Mozart, sala George Enescu, organizator Primăria Sighetu Marmăției prin Centrul Cultural Sighetu Marmăției;

8 DECEMBRIE

Ora 19:00 - Concert de colinde a corului Cristos Rege - Biserica Greco-Catolică din

Sighetu Marmăției;

12 DECEMBRIE

Ora 14:00 - Expoziție de fotografie - Muzeul satului maramureșean în cele patru anotimpuri
Expoziție de sculptură - Semnul lemnului, artist Ioan Bleda, sălile de expoziție temporară a Muzeului Maramureșean, Piața Libertății, nr. 16;

13 DECEMBRIE

Ora 18:00 - Concert Ansamblul Mara, Sighetu Marmăției, Ducu Berți, Mihai Neniță și Florin Săsărman - scena din Parcul Central;

16 DECEMBRIE

Ora 12:00 - Expoziție de podoabe de Crăciun și Anul Nou, realizată în cadrul proiectului Eu sunt pui de moroșan, Secția Etnografie a Muzeului Maramureșean;

19 DECEMBRIE

Ora 13:00 - Expoziție de fotografie

SIGHETU MARMĂȚIEI

- Istoria Muzeului satului maramureșean, Muzeul Satului, Str. Muzeului, Nr. 1

20 DECEMBRIE

Ora 13:00 - Expoziție de carte - Zilele Editurii Grinta - cărți semnate de scriitori maramureșeni în 2013 - Sala sediu a Casei de Cultură din Cadrul Centrului Cultural Sighetu Marmăției, Palatul Episcopal

Ora 18:00 - Concert - Gașca de acasă, CRUSH și Alexandra Ungureanu, CRBL - scena din Parcul Central

21 DECEMBRIE

Ora 15:00 Concert de colinde - Palatul Episcopal Sighetu Marmăției;

22 DECEMBRIE

Ora 17:00 - Concert de colinde - Biserica Adormirea Maicii Domnului;

25 DECEMBRIE

Ora 17:00 - Concert de colinde la Catedrala Ortodoxă din Sighetu Marmăției;

27 DECEMBRIE

Ora 12:30 - Alaiul măștilor și portului popular, al obiceiurilor de iarnă în cadrul Festivalului de datini și obiceiuri Sighetu Marmăției - centrul istoric al orașului

Ora 18:00 - Spectacol de gală pe tematica datinilor și obiceiurilor de iarnă - grupuri special invitate pe scena din Parcul Central al orașului
Ora 21:00 - Foc de artificii

28 DECEMBRIE

Ora 9:00 - Simpozion „Masca și jocurile cu măști în sărbătorile de iarnă”, Sala Transist a Primăriei Sighetu Marmăției
Ora 13:00 - Vernisajul expoziției Viflaimul în Maramureș, expoziție realizată în cadrul proiectului cu același nume, finanțat de AFCN
Ora 13:30 - Expoziție de pictură a artistului Valentin Rosznyi - vernisaj, secția Etnografie a Muzeului Maramureșean

Dumbrăvița tradițiilor inedite

În localitatea Dumbrăvița și în toată depresiunea văii Chechișelului s-a dezvoltat o arhitectură populară în lemn de foarte veche tradiție. Se știe că aici, în urmă cu două-trei secole, gospodăriile locuitorilor erau construite din trunchiuri de lemn rotund, de la 15-20 cm grosime. Începând cu secolul al XVII-lea, tehnica se schimbă, cadelor fiind făcute din grinzi fasonate de stejar și gorun, unele de dimensiuni uriașe, care dau locuințelor o masivitate impresionantă.

Casele aveau două camere și tindă, prispă în față și lateral, care mai târziu a devenit la modă, cu stâlpi sculptați și târnaț închis cu scânduri încrustate, din care mai există și

azi. La început acoperișurile erau din paie în formă țuguiață, mai târziu cu draniță și șindrila.

În interiorul caselor țărănești, totul era lucrat de mâna harnicelor țărănuțe, exprimând o fantezie bogată, un bun simț artistic și estetic, îmbinat cu nevoia de ordin funcțional al obiectului în raport cu locul pe care-l ocupă.

La fel de inedit și bogat în semnificații este și portul popular, păstrat încă cu sfințenie aici. Bărbații purtau în timp de iarnă sumane și cioareci de lână, cojoace și căciuli de miel, încălțați cu opinci de piele, iar vara purtau cămăși din pânză de cânepă, mai târziu țesută cu bumbac.

locali din comună, deoarece localitatea este o adevărată pepinieră de talente recunoscute la festivalurile naționale și internaționale.

„Revitalizarea” activității culturale prin predarea „ștafetei” tradițiilor și obiceiurilor către tânăra generație a început în urmă cu ani. Atunci, Ionuc Cetățean a devenit directorul Căminului Cultural Dumbrăvița: „Prima dată am făcut câteva dansuri cu tineri din Dumbrăvița să putem merge la o comună din Ungaria cu care suntem înfrății. Apoi am avut diverse evenimente pentru care era nevoie să fim pregătiți. Iar după ce am început să avem spectacole, tinerii au fost tot mai motivați să se implice în aceste activități culturale.

La început, l-am avut ca instructor pe Grigore Simionca, el ne făcea coregrafia. Din păcate, tinerii n-au prea avut posibilități financiare să învețe dansuri. Primăria a achitat cursurile pe

Purtau pălării de paie și umblau desculți. Totul era lucrat de ei și soțiile lor. Femeile purtau rochii și cătrințe tot din lână, gube de două tipuri: cu șuvițe (biți) și fără șuvițe (pocoase), cojoace închise cu nasturi și înflorate cu lână vopsită în diferite culori și încălțate cu opinci de piele. Vara purtau cămășă și poale largi, lucrate cu multă pricepere de mâna lor, umblau desculțe, iar care erau mai înstărite, în sărbători, purtau ghețe sau sandale. La marile sărbători, pe ulițele comunei se mai zăresc costume populare

Zestrea tradițiilor, obiceiurilor și folclorului din comuna Dumbrăvița este pe mâini bune. În comună există o adevărată „pepinieră” de tineri artiști și trei ansambluri folclorice: „Dumbrăviceana”, „Chechișelul” și „Fisculașul”.

o perioadă de un an, dar după aia nu s-a mai putut. Așa că acum, mă ocup eu de pregătirea tinerilor și repetăm ceea ce am învățat de la instructor”.

De la acest prim spectacol a început un drum plin de muncă și perseverență care a dus însă spre succes și recunoaștere internațională. Acum, comuna se poate lăuda cu trei ansambluri folclorice și numeroși artiști locali: „Avem Ansamblul „Chechișelul” de la Chechiș, Ansamblul „Dumbrăviceana” de la Dumbrăvița și Ansamblul „Fisculașul” de la Rus, Șindrești și Unguraș. În afară de ansamblul de la Chechiș, unde sunt 7 perechi, la celelalte sunt câte 6 perechi de dansatori. De asemenea, avem soliști vocali”.

DUMBRĂVIȚA

de o frumusețe răpitoare, iar o dată pe an, la «Festivalul portului, dansului și cântecului de pe Fisculaș», întreaga comună se transformă într-un adevărat muzeu în aer liber. În trecut, unul dintre prilejurile etalării costumelor populare era „Danțul la șură, care se ținea în fiecare duminică, după Sfânta Liturghie. În cadrul acestui eveniment care dănuie de decenii bune pe meleagurile Dumbrăviței se leagă prietenii și chiar căsătorii.

Străjerii tradițiilor și folclorului

CONCERTUL EXTRAORDINAR „ASTĂ SEARĂ SPRE-ASFINTIȚI”

Parohia ortodoxă Dumbrăvița și UAC Europe le oferă, an de an, locuitorilor comunei Dumbrăvița un cadou deosebit, un concert de colinde cu invitați de marcă, care le rămâne multă vreme în minte și suflet. În acest an, evenimentul va avea loc sâmbătă, 14 decembrie, și va începe cu slujba vecerniei, de la ora 16.30, iar concertul propriu-zis va începe la ora 17, la Căminul Cultural Dumbrăvița și va reuni Grupul bărbătesc Dumbrăvița – condus de Cetățean Viorel, Corul Theotokos al parohiei Dumbrăvița – condus de Matei Bogdan, corul parohiei Tăuții de Sus, corul Parohiei Vălenii Șomcutei. Nu va lipsi corul studenților teologi ai ASCOR – condus de Verdeș Vlad.

Comuna Dumbrăvița se poate lăuda cu trei ansambluri folclorice și numeroși artiști locali: Avem Ansamblul „Chechișelul” de la Chechiș, Ansamblul „Dumbrăviceana” de la Dumbrăvița și Ansamblul „Fisculașul” de la Rus, Șindrești și Unguraș.

DE MARAMUREȘ
Gazeta TURISTICĂ

Complexul turistic Șuior este amplasat la 11 km de orașul Baia Sprie, într-un cadru peisagistic montan deosebit, are o capacitate de cazare de 99 de locuri, dispune de restaurant, cramă, braserie, terasă. Complexul dispune de asemenea de o sală de conferință, o sală de fitness, saună, jacuzzi, solar, masaj, biliard, tenis de masă, darts. Baza sportivă este formată din terenuri de sport, teren de tenis pe zgură, poligon și echipamente de paint ball, pârtii de schi cu o lungime totală de 3600 m dotate cu telescaun cu o capacitate de 1250 turiști pe oră și pârtie de săniuțe. În dotarea complexului se află și un parc pentru distracția copiilor dotat cu un joc gonflabil de 21 m lungime.

Cabana Mogoșa, așezată pe malul lacului Bodi, la o altitudine de 731 m, și la o distanță de 10km de Baia Sprie, dispune de 89 locuri de cazare în camere cu unul, două sau trei paturi, restaurant cu 100 locuri și terasa cu 150 de locuri. Complexul mai dispune de o bază de agrement-sport, cu terenuri de tenis, handbal și baschet.

În apropierea cabanei se află cea mai lungă pârtie de schi, amenajată din zonă, cu o lungime de 3,8 km și o diferență de nivel de 600 m, pârtia dispune de un telescaun cu o capacitate de 600 de turiști/oră, ce face legătura între cabană și vârful Mogoșa. Pe lângă bazele turistice amenajate în jurul Băii Spriei găsim și arii naturale protejate de interes turistic.

O altă zonă naturală protejată, de un interes aparte, este cea a văii Chiuzbăii, unde pe versantul sudic al vârfului Igniș, pe o suprafață de 50 HA se află rezervația fosiliferă Chiuzbaia. Flora fosilă din această rezervație cuprinde 55 de familii, 107 genuri și 240 specii. Localitate aparținătoare de orașul Baia Sprie, Chiuzbaia este o așezare pitorească situată într-o depresiune intramontană deosebită mărginită de abruptul stâncos al vârfului Igniș și de conurile vulcanice: Chiuz, Poca și Măgura.

BAIA SPRIE, *pol al turismului*

Un astfel de loc este și cel situat pe dealul Minei la 3 km de oraș, unde în anul 1920, prin prăbușirea unei vechi galerii de mină s-a format un frumos lac artificial. Reziduurile metalice cu abundență de ioni de cupru și sulfat de fier, face ca apa acestui lac să capete cu timpul o culoare verzuie, dar în anumite condiții meteo și de luminozitate, aceeași apă să devină albastră, de aici și denumirea lacului de lacul Albastru.

Rezervația geologică Creasta Cocoșului, din m-ții Gutii, a fost declarată arie ocrotită în 1954. Creasta reprezintă o porțiune dintr-un vechi crater vulcanic constituită din punct de vedere petrografic din andezite bazaltice cu

piroxeni și biotit de Gutâi. Accesul la rezervație se poate face urmând două trasee: unul pe valea Șuiorului și celălalt din drumul național ce leagă Baia Sprie de Maramureșul Istoric, prin dreptul hanului PINTEA VITEAZUL, urmând marcajul turistic.

Tăuții de Sus este a două localitate aparținătoare orașului Baia Sprie. Aceasta face legătură la vest cu municipiul Baia Mare. Tăuții de Sus este renumit ca limită maximă de nord a arealului de păduri de castani comestibili din România.

Comuna Vadu Izei se mândrește în lume cu renumiți sculptori, oameni cu deosebit talent, pricepere și iscusință, care înobilează lemnul, dându-i viață și transformându-l în arta tradițională românească. Unul dintre cunoscuții sculptori ai comunei este Vasile Apan, care practică această meserie de mai bine de 40 de ani. Vasile Apan face obiecte din lemn folosite ca decorații (icoane sculptate, porți din lemn de stejar – specifice Maramureșului) sau în uzul casnic sau de cult (cauce, fuse, pecetare, linguri, tocător de vinete etc.), toate încrustate cu motive geometrificate (rozete, romburi, dinți de lup etc.).

VADU IZEI

DE MARAMUREȘ
Gazeta TURISTICĂ

Vadu Izei, tradiție, cultură și spiritualitate

Valea Stejarului este una dintre cele mai pitorești localități din Maramureș. Situată la 5 km de Vadu Izei, localitatea se poate lăuda cu cea mai mică biserică de lemn din Maramureș.

Biserica "Sf. Parascheva" este cea mai mică (4 m lățime și 8 m lungime) și cea mai veche din Maramureș. Forma bisericii a fost modificată în jurul anului 1780.

Original, absida altarului era dreptunghiulară, fiind o continuare a corpului principal al bisericii, dar în acel moment s-a refăcut în stil poligonal și mai îngust decât înainte. De asemenea, original, nu era clopotniță sau portal pe fațada vestică. Turnul de deasupra pronaosului este foarte scurt și nu conferă clădirii vreo

siluetă grațioasă, așa cum e tipic pentru bisericile din regiune. Parapetul turnului este decorat cu o frânghie răsucită, iar consolele care sprijină terasa mică a turnului sunt sculptate.

Edificiul are un acoperiș unitar, cu un singur rând de streșini, dar deasupra altarului vârful altarului este mai coborât. Se mai găsesc și deschideri ale ferestrelor mici, separate prin lățimea grinzilor. Au forme diferite, în cruce, în romb și dreptunghiulare, și sunt plasate asimetric pe fațade. Se întâlnesc doar în naos și altar, în timp ce pronaosul mic este întunecat. În pronaos și altar, plafoanele sunt plate, dar naosul este acoperit de o boltă. Există câteva urme vagi ale picturilor murale originale în interior.

Este posibil ca, în 1809, un ucrainean din Polonia, Hapka Simion, să fi pictat biserica. În anul 1976, biserica a fost din nou renovată și resfințită de către I.P.S. Arhiepiscop Teofil Herineanu, arhiepiscop al Clujului, preot paroh fiind Ilieș Ioan, originar din Poienile Izei, județul Maramureș. Obiectele de valoare sunt: cărțile de ritual, Tripticul, medalioanele de pe ușile împărătești, icoane pe sticlă și lemn. Biserica de lemn din Valea Stejarului va intra, începând din a doua jumătate a lunii noiembrie, într-un proces de reparații capitale, finanțat de Ministerul Culturii.

Valea Porcului (azi Valea Stejarului) este unul dintre cele mai pitorești sate ale Maramureșului. Situat într-o fundătură la 5 kilometri de Vadu Izei (12 kilometri de Sighet), cu casele suite pe "podereie" (mici platouri artificiale) săpate în coastele dealurilor, cu oameni dârji și independenți, satul cu pricina este greu accesibil. Drumul până în Valea Stejarului nu este asfaltat, iar gropile se succed lanț.

În anii 1930-1940, sătenii aveau o vorbă privitoare la starea căii de acces: "d-apoi că drumu-i rău, că așe o rămas obicei din bătrani. Anume l-o lăsat de haram, ca să nu ne poată vizita pe ușor domnii. Și noi păstram acest obicei, că nu-i rău." Înainte de cel de-al doilea război mondial, Valea Porcului deținea recordul Maramureșului la numărul de analfabeți: 86,5 %!

Ion Munteanu (născut în 1898), se confesa în urma cu 20 de ani: "Pă aici, cășăle erau acoperite cu paie, cu păreți de lemn belit un ptic de coajă. În tinereta me o fo 60-70 de fumuri (amu-s păste 200). Să ara cu plugu de lemn, numa scula era de ser. I să zâce Valea Porcului pântru că erau turme de porci care mâncau jir de fag și ghindă de stejar. Erau păduri surde pă aici, cu goruni cât cincii oameni de groși, de nime nu te-auze când intrai în iele."

Dar localnicii nu erau chiar atât de ruși de lume, măcar prin prisma faptului că „stejărenii” au aflat de la învățătorul Teodor Mihnea, unul dintre pionierii civilizației scrisului pe acele meleaguri (cel care a alfabetizat parte din copiii satului, din 1864 și până în 1908), că forma de conducere cea mai bună nu este regatul, ci republica! Așa că, în zilele tulburi ale Unirii din 1918, străbunii actualilor săteni și-au declarat satul... Republică independentă! Din puținele izvoare existente, rezultă că acțiunea s-a petrecut pe la sfârșitul anului 1918 (noiembrie să fi fost?) și a durat până prin ianuarie 1919.

Moșia fraților Călin și Văleanu

Satele maramureșene, înșirate ca măgelele de-a lungul râurilor, sunt așezări vechi amintite în documente scrise, începând cu secolul al XIV-lea, originea lor pierzându-se în negura veacurilor, după cum ne dovedesc săpăturile arheologice întreprinse pe aceste meleaguri.

Fiecare comună și sat din Maramureș își are istoria sa, istorie bogată în fapte de viață, reflectate în documente, tradiții și urme vechi.

Despre întemeierea satului Călinești se povestește că, în vremurile de demult, pe locurile unde azi se întinde satul, se găseau păduri de brazi, iar locul din partea de sus a satului numit Bobdini era acoperit cu o frumoasă pădure de stejar.

Colectivitatea umană răspândită pe teritoriul comunei Călinești, în cele trei localități, o populație în întregime română, este atestată documentar, potrivit documentelor din „Istoria Maramureșului” - Dr. Alex. Filipașcu, începând cu anul 1381.

Legenda spune că prin aceste locuri ar fi trecut odată doi frați, Călin și Văleanu. Văzând atâta frumusețe, Călin s-a

Începând cu prima atestare documentară și până în prezent, localitățile care alcătuiesc comuna, au avut următoarele denumiri:

Localitatea **CĂLINEȘTI** (centru de comună) a purtat numele de Kalinfalva în jurul anului 1406. În secolele XIV - XV a purtat numele de lurcești. Din anul 1569 poartă numele ce-l păstrează și azi, Călinești.

Localitatea **VĂLENI** a avut la rândul ei trei nume diferite. Primul dintre ele a fost Patak, nume ce-l purta în jurul anului 1405. Mai târziu, în anul 1450, numele comunei s-a schimbat în Mikolopatak. Numele actual al localității datează din anul 1600.

Localitatea **CORNEȘTI** purta numele de Koza în anul 1424. Abia în anul 1577 localitatea primește numele cel poartă și în prezent.

oprit din drumul său și s-a pornit să-și întemeieze o gospodărie în locul numit Hotroapă, în apropierea unui mare izvor, Izvorul Hotroapei. Însă Văleanu a trecut un deal și în apropierea unei ape (azi Valea Văleniului) s-a stabilit și el. Tot legenda spune că după cei 2 frați au luat numele cele două sate: Călinești de la Călin și Văleni de la Văleanu.

Satul Călinești a intrat de bună seamă în donația făcută de regele Ludovic fiilor lui Lucovoi, la 14 mai 1361. Sub denumirea sa actuală îl întâlnim alături de cele șase sate cu care forma împreună Knesiatul din Coseu, în diploma din 6 noiembrie 1405. Ioan Mihalyi afirmă că din neamul lui Lucovoi cu Georgiu din Călinești se ramifică familia Jurka din Călinești, familiile Șandor, Șerba, Nemeș și alte familii. Din Călinești și-au produs nobilimea la anul 1752 familia Nemeș (1450), Jurka (1569), Șerba (1470), Mihalka (1651), familiile Berciu (1623), Pașka (1609), Pop (1612).

În Hotroapă trăia o mare familie a Bercenilor, dar din cauză că Izvorul Hotroapei, seca tot timpul verii, Bercenii s-au mutat mai jos. O altă parte a satului s-a aflat amplasată în locul numit Rogoaze, în apropierea unei văi numite Valea Ciuții. Datorită, probabil, aceluiași condiții (lipsa de apă în zilele de vară) și această așezare a fost părăsită, locuitorii stabilindu-se în apropierea văii Cosăului. Cercetările arheologice întreprinse în locul numit Rogoaze, au scos la iveală urme de locuințe, inventar gospodăresc (ceramică, unelte, pietre de rășniță).

Satul Glod este situat pe valea Slătioarei, afluent al Izei, între Bârsana și Strâmtura. Se afla chiar pe limita de nord-vest a cnezatului de vale al bogdăneștilor, valea Slătioarei fiind la 1353 hotarul domeniului fiilor lui Iuga. Urmașii lui Iuga stăpânesc la 1418 o possessio „Mochyar”, pomenită alături de celelalte sate de pe același domeniu. Identitatea Glod-Mocsar (în traducere) este confirmată de mutarea limitei domeniului, înainte de 1411, de pe valea Slătioarei pe creasta dealurilor dinspre Cosău. Situat pe un hotar mai vechi, Glodul nu poate data decât de la sfârșitul veacului al XIV-lea.

Glodul credinței străvechi

Satul Glod care aparține de Strâmtura este una dintre cele mai pitorești așezări maramureșene.

În centrul localității se înalță biserica de lemn „Sfântul Nicolae”, construită probabil în prima jumătate a secolului XVIII, împodobită cu picturi lucrate, în anul 1829, de însuși parohul satului, Tivadar Vasile, al cărui autoportret se păstrează în interiorul altarului. Adăpostește icoane pe lemn extrem de valoroase, din veacurile XVII și XVIII, mobilier, cărți, cruci de mână, icoane pe sticlă și alte valori patrimoniale. Din nefericire, la una din ultimele restaurări, interiorul lăcașului a fost zugrăvit în alb, acoperind, din neatenție, marginea iconostasului foarte frumos lucrat, iar în pridvor s-a procedat aidoma, cu o singură concesie datorată urmelor (atât de rar întâlnite) de frescă exterioară, care au fost ocolite aproximativ de bidinea cu var. Biserica a fost recent renovată și se menține într-o stare destul de bună și prin strădaniile preotului paroh SIDAU IOAN DAN.

BISERICA DIN LEMN DIN SATUL GLOD, construită în sec. al XVIII-lea

Biserița din Glod a fost construită în 1700 din bărne de lemn de brad, în stil arhitectural maramureșean. Cu excepția altarului, interiorul bisericii nu este pictat. Exteriorul lăcașului de cult înfățișează răstignirea lui Iisus. Biserica are hramul Sf. Nicolae, a fost declarată monument istoric în 1960 și păstrează icoane vechi pe lemn sau sticlă, cele mai multe purtând inscripții cu litere chirilice sau romane.

BISERICA DIN LEMN DIN STRÂMTURA

Biserica veche din localitate a fost adusă în 1661 de la mănăstirea din Rozavlea. Altarul, bolta și iconostasul și-au păstrat forma inițială, iar pictura interioară a fost realizată în 1775 (autorul e necunoscut, semnătura cu litere chirilice fiind, în mare parte, ștearsă). Printre obiectele de valoare pe care le păstrează se numără „Cazania lui Varlaam” (scrisă pe la 1643) și icoane pe sticlă sau lemn din secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea. Lăcașul de cult deținea și o icoană aurită, care a fost donată mănăstirii Văcărești în a doua jumătate a secolului XX.

Zestrea tradițiilor și folclorului

Situată într-o «fortăreață naturală», cu o panoramă de vis, străjuită de Munții Rodnei, masivul Pietrosul și Munții Maramureșului, comuna Moisei și-a însușit, de-a lungul veacurilor, rolul de «străjer» a românismului, a neamului, a bisericii, dar și a tradițiilor. Pe lângă numeroasele obiective turistice și frumusețea locurilor, localitatea își îmbie turiștii prin farmecul tradițiilor.

Bătrânii le povestesc oaspeților cu drag că aici se practica jocul duminical, claca la desfăcutul porumbului, la tors fuiorul, șezători însoțite la rândul lor de alte ritualuri.

Jocul duminical constituia una din formele de distracție a cetelor de tineri și se organiza, cum îi spune și numele, duminica, dar și în alte sărbători religioase. Organizarea jocului se făcea numai de către feciorii întorși din armată, într-o cameră mare cunoscută de localnici drept « La Lioș ». Fetele care se plimbau prin sat erau invitate de băieți la horă, însă domnișoarele neînsoțite nu puteau intra la joc. Jocul începea întotdeauna cu încălzirea feciorilor, care dansau în roată « bărbătescul », împrejurimile răsunând de bătăile pe picior și strigăturile comico-satirice la adresa fetelor, feciorilor și nevestelor care asistau pe margine. După câteva minute, liderul petrecerii le porunca muzicanților să cânte « de joc în doi », după care fetele erau invitate la joc. În timpul unor astfel de evenimente

feciorii își alegeau de obicei drăguțele, care le deveneau neveste.

Pe lângă clăcile organizate cu ocazia muncilor agricole, se organizau și clăci pentru torsul fuiorului de cânepă. La casa unde erau numai feciori și femeia nu putea să-și toarcă fuiorul, lua legătura cu fata cea mai « văzută » din sat și o ruga să anunțe că se ține claca la ea. După ce fetele terminau cu lucrul, gazda le invita acasă la ea, sâmbătă seara, aducea muzicanți și se întindea un ospăț până dimineață. O altă ocazie de întâlnire a tinerilor erau șezătoarele, care se țineau în zilele de lucru, cu excepția serilor de marți și joi când se spunea că nu e bine să torci cânepă. Seara de șezătoare începea după ce se însera bine și ținea până după miezul nopții, uneori până la cântatul cocoșilor. În Moisei, anual aveau loc câte 18-20 de șezători, iar numărul participanților diferea în funcție de cât de gospodară era gazda. Pentru a aduce feciorii la șezătoare, fetele practicau diferite jocuri, cum este

cel numit « torsul feciorilor ». Două fete luau două fuse goale și începeau să toarcă din caierele celorlalte două, care stăteau peste masă. Una torcea, una « îndruga ». « Sara bună, sara bună, sara bună ». « Ce torci, ce torci, ce torci ? », întreba cealaltă. « Nu torc, că îndrug, pă feciorii din sat i-aduc », bătând des din picior și strigând nume de feciori : Vasile, Ștefan, Grigore, Ion etc. Formula se repeta la fiecare caier până când fetele se întâlneau la masă. Atunci adunau « tortul » de pe fuse laolaltă, apoi depăneau pe patru degete ale mâinii stângi, după care aruncau fusele, se întorceau cu spatele una la alta, înnodând firul cu nouă noduri, fiecare denumind

câte un fecior. Apoi firul se trecea peste o sită rară, care era rostogolită în cameră, de asemenea, însoțită de diverse incantații și înconjurând sita de nouă ori.

Alteori, fetele de la șezătoare mergeau la râu, luau apă în gură, se întorceau și stropind podele ziceau : « cum nu stă apa, așa să nu steie nici feciorii până n-or zăni la noi la șezătoare ». Apoi luau 9 cărbuni din sobă și loveau cu ei de grindă. Altă fată îi mătura pe sub pat, pe sub masă, pe sub scaune, zicând : « feciori, feciori, feciori, câte scânteii sar, atâția feciori să zie de pân alte șezători ».

Alte jocuri practicate la șezători erau « de-a fântâna », « banii », « de-a butinul ». De Anul Nou nu se ținea șezătoare, ci Vergelul. Nici în Ajunul Crăciunului nu se ținea o șezătoare clasică, atunci fetele mergând să colinde la gazda care le dădea camera pentru șezătoare. Erau poftite în casă și servite cu mâncarea pregătită tot ele. Înainte cu o seară de Crăciun, tinerele pregăteau un colac din făină albă, numit stolnic, cozonaci și prăjituri. La gazda șezătorii se făceau găluștele (sarmale), care se fierbeau în oală de lut. Feciorii aduceau țuică și, dacă printre colindători erau și muzicanți, feciorii îi tocmeau să cânte măcar la fluier ori trișcă.

OBICEIURI DE IARNĂ

În seara de Crăciun, fetele colindau casa gazdei șezătorii. Sarmalele, colacii, cozonacii și prăjiturile umpleau masa, iar feciorii completau meniul cu țuică și vin. Dacă printre colindători erau și muzicanți, feciorii îi opreau și-i tocmeau să le cânte până dimineață. Alteori, se cânta doar din fluier sau din trișcă. Oricum, petrecerea începea după miezul nopții. Feciorii jucau „Bărbătescul”, „Coasa”, „Călușarii”, „Rața”, spuneau glume împreună cu fetele și apoi le invitau la dans.

Este de remarcat jocul „Rața”, în care fetele se alinau cu feciorii strigând: „Trece rața Dunărea/ Și rățoiul după ea/ Și rățoiul o rămas/ Și cu dreptul jos îl las”, tropotind de trei ori cu piciorul în podea. Tot în seara de Crăciun, fetele înștruțau pălăriile sau căciuliile feciorilor cu măgheran, pospan și mușcată roșie. La fel era

împodobit și stolnicul de pe masă, care rămânea acolo până după Anul Nou, fiind folosit de fete în diferite practici de ghicire a ursitei în noaptea de Sânt Văsăi.

După ghicirea ursitului, pe la miezul nopții începea și petrecerea de Anul Nou, asemănătoare celei de Crăciun. Alt obicei răspândit la Moisei era Vergelul. De data aceasta era o petrecere organizată de feciori în noaptea de Sântion (în ajun de Bobotează). La această petrecere mergeau numai fetele care erau invitate de către feciori, ce se duceau după ele acasă la părinți, rugându-i să le învoiască la vergel. Când mergeau după fete, luau câte un litru de țuică, care era băut cu părinții fetei, dacă aceștia acceptau să le dea fata. La Vergel erau invitate numai fetele de măritat, cele care s-au plăcut cu feciorii de Crăciun și Anul Nou. Petrecerea ținea până a doua zi în jurul orelor 11-12, când fetele plecau acasă însoțite de feciorii care le-au adus, cinstind părinții cu o jumătate de litru de țuică. Repertoriul Vergelului era format din cântece de petrecere, strigături, joc în doi.

Asuaju de Sus, comuna de vis de sub Codru

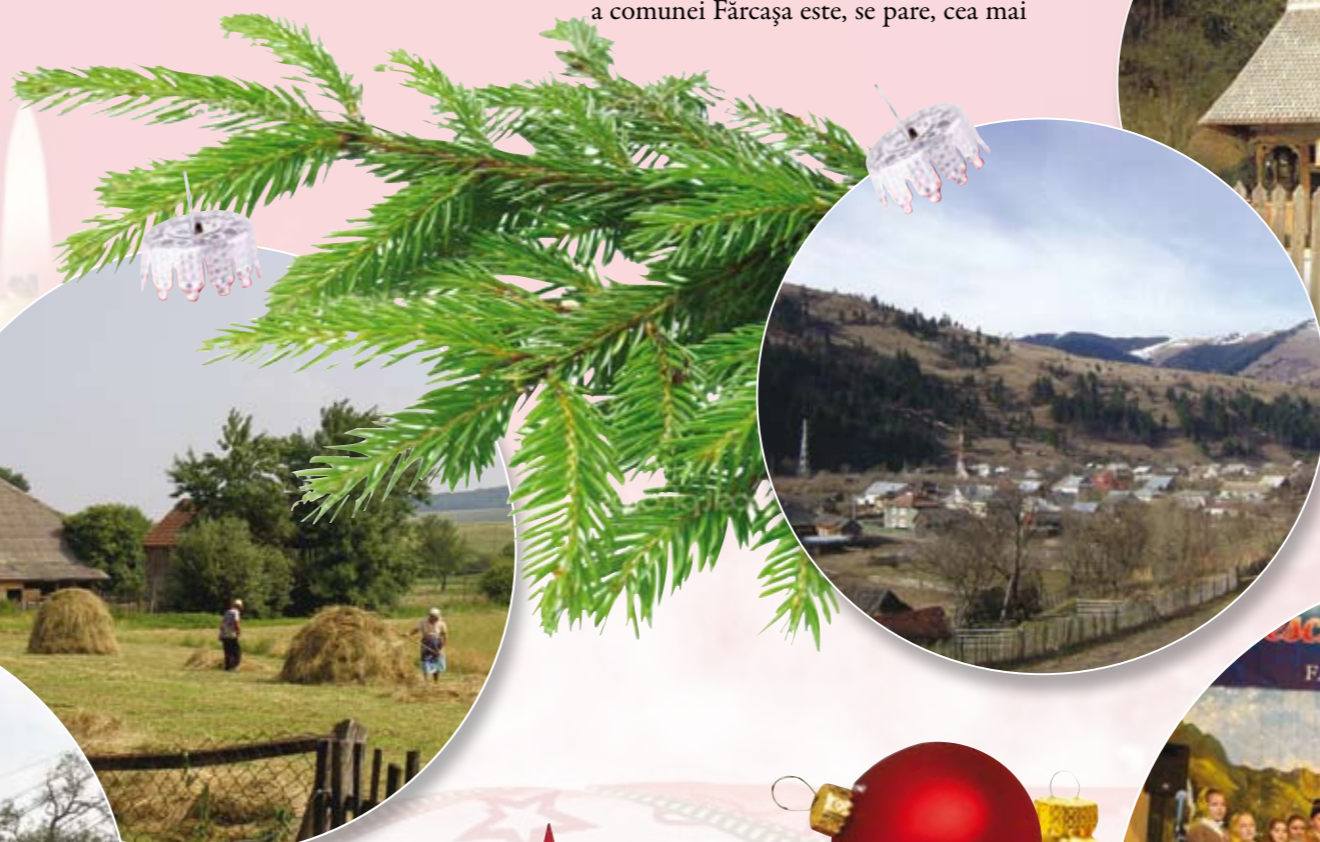
Situată în extremitatea sud-vestică a județului Maramureș, în zona etnografică cunoscută sub denumirea de "Țara Codrului", comuna Asuaju de Sus este străbătută de râul Asuaj și înconjurată de dealurile Tarnita, Hurez, Dosul Mare și Culmea, bogate în păduri de fag, stejar și brad. Localitatea se află la numai 15 km de orașul Ulmeni și la 45 de km de Baia Mare, reședința de județ

Așezarea a fost atestată documentar în 1391, sub denumirea de "Possessiones Olachales Duo Azzywag In District De Erdud". În monografia comunei este menționat faptul că primii locuitori s-au stabilit pe teritoriul actual al satului Asuaju de Jos, de unde au urcat printre cele două văi (probabil Urmeniș și Asuaj), așezându-se mai sus, pe deal, unde condițiile de viață erau mai bune. În 1394, cele două localități sunt prezentate în documente sub numele de "Azyuachet Aua Azyuach".

Primele familii care s-au așezat pe aceste meleaguri au fost cele ale Budenilor, apoi Brândușenii, Boitorenii odată cu colonizarea șvabilor din satul Sandra, județul Satu Mare.

Cele mai multe terenuri le-a deținut în localitate baronul Bornemisza Elemer, care în 1904 a ridicat pe versantul estic al Codrului un castel. După primul război mondial, acesta a devenit proprietatea statului român, ulterior fiind folosit ca

tabăra de vară pentru fete. Clădirea a fost incendiată și a ars complet în ianuarie 1940. S-au păstrat până astăzi aleile amenajate de baron, plantațiile de arbori de esența rară și rămășițe ale zidurilor.

O comună europeană

Prima localitate despre care există mențiuni scrise este **TĂMAIA**, din 1231, și este printre primele 30 de localități din Transilvania atestate documentar.

Următoarea localitate atestată este **FĂRCAȘA**, care apare în 1424, cu denumirea "La lupi".

Localitatea **SÎRBI** este atestată documentar în anul 1424, cu numele tradus "posesiunea românească a lui Toth". Denumirile maghiarizate sau germanizate pe care le-a avut de-a lungul timpului se leagă de dominația străina asupra Transilvaniei.

Cea de-a patra localitate componentă a comunei Fărcașa este, se pare, cea mai

recentă. Primele mențiuni scrise despre **BUZEȘTI** apar în documente în anul 1648. Documente din anul 1828 fac referire la localitatea Buzzești sub numele germanizat Busepsstye, în traducere "producători de lână", probabil de la faptul că vechii locuitori erau în principal crescători de oi și capre, iar principalele venituri proveneau din vânzarea lăunii și cașului.

Localitățile comunei Fărcașa sunt atestate documentar de la începutul secolului al XIII-lea, printre primele localități din Transilvania.

Colinde, tradiții, colaci, peste 200 de colindători în fiecare seară, cetățeni de onoare noi și alți colaboratori recompensați cu diplome de excelență. Pe scurt, patru zile de magie la Fărcașa. Un eveniment care în acest an ajunge la cea de-a V-a ediție: „Deschide ușa creștine”.

În fiecare an, în luna decembrie, primăria încearcă să aducă spiritul sărbătorilor în comună prin organizarea unui festival deosebit, atât ca și întindere – evenimentul se desfășoară pe parcursul a patru zile, cât și ca participanți. De exemplu, la ediția de anul trecut, evenimentul a numărat nu mai puțin de 600 de participanți, zeci de coruri, ansambluri și artiști locali și nu numai.

Istoria milenară a cetății Lăpușului

Teritoriul periurban al Târgului Lăpuș cuprinde un număr impresionant de monumente istorice de tipul: monumente situri arheologice, monumente de arhitectură, clădiri memoriale și monumente de artă plastică, dispersate în întreaga zonă, multe oferind și un fond etnografic remarcabil. Totalitatea monumentelor aflate pe teritoriul orașului Târgu Lăpuș este de 23.

La sfârșitul sec. XV - Târgu Lăpuș și unele sate din jur intră în posesiunile Moldovei în DOMENIUL CICEULUI - în timpul voievozilor moldoveni: Ștefan cel Mare, Bogdan și Petru Rareș.

Cea mai veche atestare documentară a toponimului Lăpuș, datează din 1070 și se referă la râul "Lăpuș et fluenta Zamos" (Lăpușul și apa Șomeșului). Documentele istorice, rostesc pentru întâia oară numele viitorului oraș Târgu Lăpuș în 1291. Denumirea JOSEPLAPOS apare pentru prima dată într-un document din 1500 în legătură cu o localitate pe care documentele o vor numi MAGYAR LAPOS (Lăpușul Unguresc), adică Târgu Lăpuș de astăzi. În 1315 într-un document emis la Timișoara este menționat Lăpușul Românesc cu mine de aur și argint aparținător Țării Lăpușului (Terra Lapusensis). Primul proprietar al teritoriului Țării Lăpușului cunoscut la 1315 a fost familia grofilor și baronilor Banffy.

Între 1325 - 14205 sunt menționate localitățile:
La 1325 un document atestă satele Rohia, Boiereni, Poiana Porcului și o parte din Răzoare care formau un "voivodat" de vale, fapt dovedit prin misiși numele unui voivod VALEA;
În 1331 - sunt menționate satele Borcut și Văleni;
În 1376 - satul Peteritea;
În 1393 - satul Damaskosfalva (Dămașeni);

În anul 1529 Târgu Lăpuș este menționat ca o poartă de apărare a Cetății Ciceului. Alexandru Lăpușeanu ca domn al Moldovei a stăpânit și Țara Lăpușului - aparținătoare Cetății Ciceu.

În 1552 - Alexandru Lăpușeanu acordă dreptul de înființare a localității Drăghia.

În 1583 Lăpușul este proprietatea lui Zsigmond Balhary principele Ardealului.

În 1622 a fost înființată la Târgu Lăpuș prima școală din zonă, a cărei clădire a fost distrusă de tătari în 1657.

La 1770 zona Lăpușului făcea parte din comitatul Solnacului inferior, iar începând cu 1784 din comitatul Solnac-Dăbaca cu capitala la Dej.

În 1777 regina Maria Tereza dă această moșie a Lăpușului Direcției de mine de la Baia Mare pe 99 de ani, adică până în 1876. Sec. al XVIII lea - se produc transformări importante în viața economico, socială și culturală a zonei.

Locuitorii Lăpușului au participat la răscoala pircpelui Francisc Rakozi II. Eroul local

al răscoalei a fost „pribeagul” Pinteza, numit apoi datorită faimei lui „VITEAZUL”.

În 1821 la Târgu Lăpuș au fost înființate două școli elementare confesionale: una românească și una maghiară iar în 1858 a început construirea unei școli cu predare în limba germană.

După primul război mondial la Alba-Iulia are loc adunarea de la 1 decembrie 1918, la care au participat oameni din toate satele aparținătoare Plășii Lăpușului.

La 5 decembrie 1918 - la Târgu Lăpuș în curtea școlii confesionale greco-catolice situata în piața din Târgu Lăpuș a avut loc o întrunire a populației din Târgu Lăpuș și împrejurimi. Întrunirea a fost întreruptă de intervenția gărzii maghiare din Regimentul 39 Debrețin, soldată cu un masacru. În cinstea celor care și-au jerfit viața pentru unire, pe locul unde a avut loc masacrul din 5 decembrie 1918 s-a ridicat un monument din granit având în vârf un vultur. Pe soclu sunt gravate numele martirilor.

În cinstea rohienilor căzuți în primul război mondial s-a ridicat în 1923 un monument "Gura Uliței" din inițiativa preotului Nicolae Gherman care este și ctitorul mănăstirii Sfânta Ana din Rohia.

Reforma agrară din 1921 a accelerat procesul dezvoltării capitalismului în mediul rural. 1918 - 1940 - Plasa Lăpuș a făcut parte din județul Someș.

La 30 august 1940 prin Dictatul de la Viena partea de Nord a Transilvaniei a fost alipită Ungariei hortiste.

În 1941 - apar organizații de rezistență în părțile Chioarului și Lăpușului ca o reacție împotriva exploatarea maghiare.

În 1944 - odată cu eliberarea României, este eliberată și zona Lăpuș.

Între 1945 - 1951 - are loc reforma agrară, mulți țărani au fost împroprietăriți.

După alegerile din 1946 se instaurează regimul comunist în România, iar în 1958 s-a trecut la colectivizarea agriculturii.

În 1947-1968 - țara Lăpușului forma raionul Lăpuș din regiunea

În 1968 - localitatea Târgu Lăpuș a fost declarat oraș și încadrat în județul Maramureș (împreună cu 13 sate din jur).

Crăciunul în Maramureș este o bucurie sufletească și o experiență de neuitat. Anul acesta vă invităm să petreceți Sărbătoarea Nașterii Domnului în comuna Cernești din județul Maramureș, unde veți găsi o stare de spirit unică, înmiresmată cu aroma tradiției autentice și a bucatelor alese specifice Țării Chioarului, și mai precis regiunii Fiscușaș, un areal unic prin istorie și specific tradițional.

Crăciun pe Fiscușaș - LA CERNEȘTI ÎN MARAMUREȘ

Situată la 30 de km de Baia Mare și 15 km de Târgu Lăpuș, comuna Cernești este o destinație mai puțin cunoscută tursimului de masă, dar odată ajunși în acest spațiu vi se va dezvălui un loc plin de atracții turistice și o zestre culturală și istorică deosebită. Satele Bloaja, Trestia, Ciocotiș, Brebeni, Fânațe, Măgureni și Cernești păstrează încă elementele satului tradițional și autentic, cu un specific etnografic de Țara Chioarului la interferență cu Țara Lăpușului.

În pragul Crăciunului, cel mai mare câștig pentru un turist care va ajunge la Cernești va fi contactul cu oamenii locului, care te vor face să te simți de-al casei, te vor îmbia cu sarmale, cârnați, caltaboși, toba și binecunoscuta pomană a porcului, cu mămăliga și murături, alintate cu o horincă de mere sau de pere puturoase, și mai ales un vin brumăriu de sub streășina casei. Pentru prunci, de vor colinda, gazdele vor pune în străiți colaci, pupeze, nuci și mere. În Seara de Crăciun, de veți poposi la casele oamenilor, veți putea

auzi colindători și urători și, mai ales, vă veți bucura de un autentic teatru popular creștinesc: Viflaimul și Iordul.

După obiceiul satului, în Ziua de Crăciun puteți merge cu sătenii la Sfânta Slujbă, iar apoi, pe seară, la jocul satului de la Căminul Cultural, vă veți putea prinde în joc alături de săteni.

Dincolo de tradițiile legate de Sărbătorile de iarnă, Cerneștiul vă dezvăluie și alte atracții precum: Valea Bloajei - zonă turistică de interes local, Muntele Șatra și Mănăstirea cu același nume, Muzeul de artă contemporană Florean.

Locuitorii Comunei Cernești, alături de Primăria și Consiliul Local, vă invită cu drag să luați parte alături de ei la Sfintele Sărbători de Crăciun.

Văpoftesc în caselelor cu căldură și cu toată ospitalitatea specifică maramureșenilor, și vă urează Crăciun Fericit!

Păstrătorii tradițiilor

Corul „GLASUL CHIOARULUI”

Înființat în anul 1889 sub denumirea de „Reuniunea corală a plugarilor români” din localitatea Șomcuta Mare (districtul Chioar), avându-l ca dirijor pe învățătorul Elie Pop; corul era format din 29 de țărani, pe patru voci egale bărbătești.

Printre membri fondatori ai corului s-au înscris: Vasile Lucaciu, Gheorghe Pop de Băsești, doctor Titi Hendea, Nicolae Nilvan – avocat, Vasile Dragoș – notar și alții.

Având o activitate neîntreruptă de peste 115 ani, la pupitrul corului s-au perindat peste 25 de dirijori inimoși, care au continuat tradiția corală în zonă.

Astăzi, corul mixt „Glasul Chioarului” denumire ce și-a luat-o din momentul în care a venit la cârma sa profesorul dirijor Iustin Podareanu (1979), numără peste 50 de coriști care provin din diferite medii profesionale cu vârste între 14 și 75 de ani.

Prin activitatea concertistică și participarea la diferite festivaluri și concursuri inter-județene (Lugoj, Pitești, Suceava, Cluj, Blaj, Ploiești, Orăștie etc.) corul a fost distins cu premii, diplome și trofee.

La sărbătorirea celor 115 ani de activitate, în anul 2004, am avut ca invitat de onoare corul „Madrigal”, dirijat de prof. Dr. Marin Constantin.

Corul „Glasul Chioarului” a abordat, în decursul anilor, în repertoriul său, piese ale compozitorilor: Ciprian Porumbescu, Ion Vidu, D.G. Kiriac, Paul Constantinescu, Augustin Bena, Timotei Popovici, Emil Montia, George Cucu, Dariu Pop, I.C. Danielescu, Cornel Arion, Constantin Arvinte, C. Romascanu, Mircea Neagu, G.Fr. Haendel, G. Verdi etc.

În anul 2005, corul s-a transformat în „Asociația corală Glasul Chioarului”, cu personalitate juridică.

Corul bărbătesc din Finteușu Mare ia ființă la sfârșitul primului război mondial, la inițiativa a trei intelectuali ai satului, preotul Valer Dragoș și învățătorii Gavril Bogdan și Nistor Dragoș, ultimul fiind și primul dirijor al corului. Actul de naștere al corului este semnat odată cu actul de naștere al României 1 Decembrie 1918, Corul fiind dirijat

Corul BĂRBĂTESC din Finteușu Mare

până în 1944 de Nistor Dragoș. Din 1945, corul este preluat de învățătorul Gheorghe Pop, sub îndrumarea lui corul ajunge la o calitate deosebită, astfel în 1953 participă la Festivalul mondial al tineretului și studenților ce a avut loc la București. Țăranul Roman Sadoveanu conduce corul până în anul 1971, iar în perioada 1972-1976 la cârma corului îl găsim pe învățătorul Valeriu Coteți. Din 1976, până în 2003, corul este dirijat de profesorul Valentin Băințan.

Din 2003, corul este dirijat de profesorul Andrei Dragoș. Repertoriul corului este foarte bogat și variat, alcătuit din prelucrări din folclor, muzică corală românească și internațională, muzică religioasă și colinde, dar predominante sunt cântecele patriotice.

Corul a susținut spectacole pe întreg cuprinsul României, dar a reprezentat arta corală românească și tradiția populară pe scene din Polonia, Ucraina, Republica Moldova, Ungaria, Austria, Italia, Franța și Elveția și trăim cu speranță că Bunul Dumnezeu ne va da putere să continuăm crezul străbunilor noștri de a proslăvi prin cântec neamul românesc

Formația corală bărbătescă a luat ființă în anul 1933, dirijor cantorul Indre Gheorghe al lui Fodor. Dirijori până azi: profesoara Livia Frent, înv. Tarța Vasile, preot Lazăr Marius, Mărieș Gavril și prof. Iustin Podăreanu.

În prezent, formația corală este mixtă și este dirijată de d-șoara prof. Ion Gabriela. Repertoriul este bogat, are în conținut piese religioase și laice din patrimoniul muzical

național și universal, cu înregistrări CD. A participat la numeroase festivaluri și concursuri de gen la nivel local, județean și național, fiind laureată a acestora. Membrii corului sunt în majoritate țărani, iar în anul 2013 împlinesc 80 de ani de activitate.

Ansamblul Folcloric „Chioarul” a fost fondat în 1998, constituit în mare parte din elevi și studenți, își desfășoară activitatea în cadrul Casei de Cultură Șomcuta Mare. A participat la numeroase festivaluri și concursuri de gen obținând premii și diplome, în țară și străinătate.

Ansamblul Folcloric „Chioarul”

Ansamblul Folcloric „Stejarul” din Finteușu Mare

În toamna anului 1974, la inițiativa profesorului Andrei Dragoș se constituie la nivelul satului Finteușu Mare, Ansamblul folcloric „Stejarul” cu scopul de a culege, conserva și valorifica scenic arta tradițională din Țara Chioarului și din zonele folclorice limitrofe.

Ansamblul este constituit din copii dansatori și soliști vocali, iar partea de acompaniament este susținută de orchestră.

Spectacolele cuprind suite de dansuri din Chioar, Maramureș,

Lăpuș, Sălaj, soliști vocali și instrumentiști. Ansamblul a susținut spectacole în București, Timișoara, Râmnicu Vâlcea, Govora, Baia Mare în zona minieră Motru și participă cu mult succes la manifestările folclorice locale. A reprezentat cultura tradițională românească în Letonia, Polonia, Elveția

Corul Mixt Buciumi

Ca mai toate localitățile de frontieră, Bocicoiu Mare este o comună « bilingvă ». Localnicii vorbesc în dialect ucrainean, iar unii au rudenii sau chiar au absolvit o facultate «dincolo de Tisa». Anual, comuna serbează ziua scriitorului Taras Sevcenko, însă nu lipsesc nici obiceiurile maramureșene sau ansamblurile de dansuri și cântece moroșenești. Iar muzeul Pipaș, legendele cu nobili, monumentele istorice, bisericile și traseele turistice de o rară frumusețe completează gama variată de atracții oferite turiștilor. Mai mult, sărbătorile de iarnă sunt ținute de două ori, și pe rit vechi și nou.

Comuna Bocicoiu Mare este situată pe malul râului Tisa, la frontiera cu Ucraina, și cuprinde satele Tisa, Crăciunești și Lunca la Tisa. Comuna a fost atestată documentar în 1442, ca proprietate a valahului Pancu din Crăciunești. Până în 1948, comuna era „ruptă” de o parte și de alta a Tisei, una din localitățile aparținătoare, Lunca la Tisa, fiind sat ucrainean cu numele de Luh. După restabilirea graniței cu Ucraina, Lunca la Tisa a trecut pe teritoriul românesc.

De 2X sărbători de iarnă

ATRAȚII TURISTICE

! Așezare «La Mohâlcă» la 1 km de centrul satului, din sec. VI, Epoca migrațiilor.

! Situl arheologic de la Tisa, punct «Lazuri», lângă gara CFR, pe terasa înaltă, în stânga râului Tisa.

! Așezare «Lazuri», sec. VII-VIII, Epoca migrațiilor.

! Așezare «Lazuri», sec. VII, a Chr.

! Așezare «Lazuri», perioada de tranziție la epoca bronzului.

! Conacul Szaplonsay Zoltan, actual școală, 1848-1849.

! Cimitirul evreiesc din Crăciunești, situat lângă râul Tisa.

! Poartă maramureșeană din lemn, amplasată la intersecția cu satul Crăciunești.

! Capelă, în cimitirul satului din Crăciunești, din 1710.

! Mai multe troițe și cruci vechi, unele datând de la înființarea satului.

! Coloana infinitului amplasată în curtea școlii din Bocicoiu Mare în 1970.

! Biserica Ortodoxă Ucraineană din Lunca la Tisa

! Biserica Greco-Catolică din Bocicoiu Mare

! Biserica Ortodoxă Ucraineană din Bocicoiu Mare

! Cele trei biserici din Tisa: Greco-catolică, romano-catolică și ortodoxă.

! Biserica Ortodoxă Ucraineană din Crăciunești.

! Biserica Greco-Catolică din Crăciunești.

! Rezervația situată mai sus de Lunca la Tisa.

! Argila folosită pentru fabricarea cărămidei.

! Fierăria lui Ghereban Ioan.

! În cimitirul din Crăciunești se află o cruce semnată de Papa.

! Muzeul Pipaș.

AU ÎNCEPUT PREGĂTIRILE PENTRU

„Crăciun în Maramureș”

„Crăciun în Maramureș” – eveniment ajuns la a cincea ediție, va avea loc în acest an în 21 decembrie, începând cu ora 10.00, la Muzeul Satului din Baia Mare. Organizatori sunt, ca în fiecare an, Consiliul Județean Maramureș, Biroul Maramureș Infoturism, Muzeul de Etnografie, Ansamblul Național „Transilvania” și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș.

Muzeul Satului din Baia Mare va prinde viață pentru o zi, pentru că vor fi zeci de alaiuri de colindători din întreg Maramureșul, care vor colinda la casele reprezentând zonele folclorice din județ, unde gazdele îi vor răsplăti cu nuci, mere și dulciuri. Se va face și pomana porcului în stilul specific zonelor folclorice din județ, cinci primării - Sighetu Marmației, Târgu Lăpuș, Șomcuta Mare, Băița de Sub Codru și Bistra - implicându-se în acest demers.

Colindele, decorul, costumele și bucatele tradiționale vor recrea atmosfera specifică

satului maramureșean din perioada de dinaintea Sărbătorii Nașterii Domnului.

Cu fiecare an, numărul participanților, al invitaților și al vizitatorilor la „Crăciun în Maramureș” a fost tot mai mare. Sperăm ca și la ediția a cincea a sărbătorii să vină și mai mulți maramureșeni, oaspeți și turiști din întreaga țară. Vor vedea cum se colindă în satul arhaic maramureșean, dar și cum se pregătesc „în direct” bucatele tradiționale de Crăciun.

Cu toții se vor bucura de atmosfera de sărbătoare, de colinde și urări, de „pomana porcului” și vor degusta din colăcei, sarmale și vin fiert.

*Sărbători fericite și îmbelșugate tuturor!
Crăciun fericit și un An nou mai bun!*

Zamfir Ciceu,
Președintele CJ Maramureș